

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Ps 940874 24 Rev
Sarajevo, 21.01.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Svjetlane Milišić-Veličkovski, kao predsjednice vijeća, Emine Hulusija i Josipa Vukovića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Općine Centar Sarajevo, zastupan po Pravobranilaštvu Općine Centar, ulica Mis Irbina broj 1, protiv tuženog "INFINITY" d.o.o. Sarajevo, ulica Karić Midhata-Mitke broj 4, Sarajevo, radi isplate duga i sticanja bez osnova, vrijednost spora 86.963,70 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu, broj 65 0 Ps 940874 23 Pž od 28.08.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 21.01.2025. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se dopušta i usvaja, obje nižestepene presude preinačavaju u odbijajućem dijelu (stav II izreke prvostepene presude), tako da se obavezuje tuženi isplatiti tužitelju iznos od 1.213,39 KM, u roku od 30 dana.

Nalaže se tuženom da tužitelju nadoknadi troškove revizionog postupka u iznosu od 1.395,00 KM u roku od 30 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu, broj 65 0 Ps 940874 21 Ps od 12.01.2023. godine stavom I obavezan je tuženi da tužitelju isplati ukupan iznos od 85.750,31 KM i to:

a) iznos od 78.612,71 KM na ime dospjele neplaćene zakupnine za period od XI mjeseca 2019. godine do IX mjeseca 2021. godine, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 22.12.2021. godine, kao dana podnošenja tužbe, pa do isplate;

b) iznos od 7.137,60 KM na ime naknade za korištenje poslovnog prostora za period od X mjeseca 2021. godine do XI mjeseca 2021. godine, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.01.2023. godine, kao dana donošenja presude, pa do isplate,

kao i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.049,50 KM, a sve u roku od 30 dana.

Stavom II sa preostalim dijelom tužbenog zahtjeva koji se odnosi na potraživanje naknade za korištenje poslovnog prostora za period od X mjeseca 2021. godine pa do XI mjeseca 2021. godine preko dosuđenog iznosa od 7.137,60 KM, tužitelj je odbijen.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu, broj 65 0 Ps 940874 23 Pž od 28.08.2024. godine žalbe su odbijene kao neosnovane i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude, pozivom na odredbe člana 237. stav 3. i 5. ZPP, reviziju je blagovremeno izjavio tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje drugostepenom sudu, uz naknadu troškova sastava revizije.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. stav 2. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu: ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Prema odredbi člana 237. stav 3. ZPP Vrhovni sud Federacije može, izuzetno, dopustiti reviziju u svim predmetima ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

Odredbom člana 241. stav 2. ZPP propisano je da u povodu revizije iz člana 237. stav 3. ovog zakona, revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je podnesena i koje je u njoj određeno naznačeno kao takvo, uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose.

Predmet spora relevantan za revizijsku fazu postupka je odbijeni zahtjev za isplatu iznosa od 1.213,39 KM, koji predstavlja potraživanje tužitelja na ime PDV-a od 17% na iznos dosuđene naknade koristi od 7.137,60 KM zbog upotrebe tuđe stvari.

U postupku koji je prethodio reviziji nižestepeni sudovi su utvrdili u bitnom da su tužitelj i tuženi zaključili Ugovor o zakupu od 18.11.2016.godine na period od 5 godina, odnosno od 01.10.2016. godine, pa do 30.09.2021. godine, ugovorena je mjesečna zakupnina kao i obaveza tuženog da mjesečno vrši uplati i uplatu poreza na dodanu vrijednost (PDV), tuženi je ostao dužan neplaćenu zakupninu za period od XI mjeseca 2019. godine do XI mjeseca 2021. godine u iznosu od 78.612,71 KM. Nakon isteka ugovorenog perioda, odnosno nakon proteka 30.09.2021. godine do kada je bio na snazi zaključeni ugovor, tuženi je nastavio da koristi poslovni prostor i isti je predao tužitelju tek 30.11.2021. godine.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi tužitelju dosuđuju neplaćenu zakupninu prema ugovoru o zakupu u iznosu od 78.612,71 KM, i iznos od 7.137,60 KM na ime naknade koristi za X i XI mjesec 2021. godine koju je tuženi imao od njegove upotrebe shodno članu 219. ZOO. Nižestepeni sudovi odbijaju dio tužbenog zahtjeva koji se odnosi na potraživanje tužitelja na ime PDV-a na dosuđeni iznos od 7.137,60 KM, smatrajući da kako se ovaj iznos naknade ne zasniva na ugovoru, već na institutu sticanja bez osnova, da se ne radi o prometu dobara i usluga, tako da tužitelj nije dokazao da mu ovaj iznos pripada.

Osparavajući pravilnost pravnih zaključaka nižestepениh sudova tužitelj je u reviziji postavio sljedeće pravno pitanje:

¹ „Službene novine F BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

- Da li tužitelj shodno materijalnom pravu ima pravo da mu se prizna potraživanje poreza na dodanu vrijednost, na ime naknade za korištenje poslovnog prostora.

Tužitelj navedeno pravno pitanje smatra važnim za osiguranje jedinstvene primjene prava iz razloga što postoje različite odluke Kantonalnog suda u Sarajevu, a i zauzeti stav nižestepenih sudova je protivan zauzetom stavu ovog suda u presudi broj 43 0 P 201019 23 Rev od 16.06.2023. godine.

Ovaj revizijski sud je ocijenio da bi odlučivanje po reviziji, u pogledu postavljenog pravnog pitanja, bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima, odnosno da je postavljeno pravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, tako da je predmetna revizija dopuštena.

Revizija je osnovana.

U konkretnom slučaju nakon isteka ugovora o zakupu, tužitelju je dosuđena naknada koristi koju je tuženi imao od upotrebe prostora za X i XI mjesec 2021. godine shodno članu 219. ZOO, u visini koja odgovara visini ugovorene zakupnine, ali je odbijen dio tužbenog zahtjeva koji se odnosi na potraživanje tužitelja na ime PDV uz dosuđenu naknadu.

Odredbom člana 12. stav 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost² regulisano je: da je porezni obveznik svako lice koje samostalno obavlja poreznu djelatnost, dok je stavom 2 propisano da se pod djelatnošću podrazumijeva između ostalih i djelatnost pružaoaca usluga koja se vrši s ciljem ostvarivanja prihoda. Odredbom člana 3. stav 1. navedenog zakona je propisano da PDV se u skladu sa odredbama ovog zakona plaća na promet dobara i usluga, koje poreski obveznik u okviru obavljanja svojih djelatnosti izvrši na teritorij BiH uz naknadu.

Tužitelj kao jedinica lokalne samouprave u okviru svoje djelatnosti pruža usluge, u konkretnom izdaje u zakup poslovne prostorije uz naknadu, shodno odredbi člana 8. Zakona o porezu na dodanu vrijednost poreski je obveznik, odnosno obveznik plaćanja poreza na dodanu vrijednost.

Identično pravno pitanje da li tužitelj shodno materijalnom pravu ima pravo da mu se prizna potraživanje poreza na dodanu vrijednost, na ime naknade za korištenje poslovnog prostora, u potpuno uporedivoj činjeničnoj i pravnoj situaciji kao u ovoj parnici, razmatrao je Vrhovni sud Federacije u predmetu broj 43 0 P 201019 23 Rev.

Prema izraženom pravnom stavu ovog suda u presudi broj 43 0 P 201019 23 Rev od 16.06.2023. godine, tužitelju pripada i PDV uz naknadu za upotrebu tuđe stvari od strane tuženog kod činjenice da općina ili grad, koji daju u zakup predmetni poslovni prostor imaju obavezu plaćanja PDV-a, poreski su obveznici u skladu sa Zakonom, a tuženi prilikom upotrebe tuđe stvari-predmetnog poslovnog prostora, kao i prilikom zakupa koristi tužiteljev poslovni prostor.

Dakle, suprotno stanovištu nižestepenih sudova tužitelju kao poreznom obvezniku pripada i PDV uz naknadu po obračunatoj stopi, koja obaveza je bila ranije ugovorena i u ugovoru o zakupu, tako da poslije isteka ugovora o zakupu nastala je i poreska obaveza tužitelja na plaćanje naknade zbog upotrebe poslovnog prostora, u smislu čl. 17. stav. 1. tč.. 3. Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

² Službeni glasnik BiH 9/05, 35/05, 100/08, 33/17, 46/23 i 80/23.

Kako je pogrešno primijenjeno materijalno pravo i kako pravni stav drugostepenog suda u pogledu prava na naplatu poreza na dodanu vrijednost uz naknadu za korištenje poslovnog prostora nije u saglasnosti sa stavom koji je o tom pitanju izrazio revizijski sud, to je primjenom odredbe člana 250. stav 1. ZPP-a reviziju valjalo usvojiti i odlučiti kako je to navedeno u stavu 1. izreke ove revizijske odluke.

Kako je tužitelj uspio u revizionom postupku dosuđen mu je trošak sastava revizije u iznosu od 1.395,00 KM, (član 397. stav 1. ZPP-a u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP-a), i odlučeno kao u stavu drugom izreke ove presude.

Predsjednica vijeća
Svjetlana Milišić-Veličkovski, s.r.